

Ergoterapeuters erfarenheter av arbete bland unga med låg skolmotivation och mental ohälsa

Cecilia Kanev & Sabina Wickström

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Ergoterapi
Identifikationsnummer:	
Författare:	Cecilia Kanev & Sabina Wickström
Arbetets namn:	Ergoterapeuters erfarenheter av arbete med unga med låg skolmotivation och mental ohälsa
Handledare (Arcada):	Marina Arell-Sundberg
Uppdragsgivare:	Ung i Fokus r.f.
<p>Sammandrag:</p> <p>Syftet med detta arbete var att utreda hur ergoterapeuter inom psykiatri jobbar med unga vilka har låg skolmotivation för att de skall känna sig mer delaktiga i skolarbetet. Ungdomstiden är en tid då många förändringar sker, såväl psykiska, fysiska som sociala. Unga spenderar överlag en stor del av sin tid i skolan, och brist på skolmotivation är något som kan ofta förekomma. Det kan även finnas ett samband mellan skolmotivation och mental ohälsa. Forskning visar att en känsla av delaktighet i skolsituationer har visat sig ha en positiv inverkan på skolmotivationen. I och med att det finns ytterst lite forskning kring hur ergoterapeuter kan jobba med skolmotivation var målet med detta arbete att få ökad kunskap inom ämnet. Som teoretiska referensramar för detta arbete användes modellen Doing, Being, Belonging och Becoming samt delaktighet, vilka har fungerat som stöd för oss i tolkandet av resultatet samt vid formulerandet av syftet och frågeställningarna. Examensarbetet är en empirisk kvalitativ studie. Tre (3) svenskspråkiga ergoterapeuter med erfarenhet av att jobba inom ungdomspsykiatri deltog i en semistrukturerad intervju. Intervjumaterialet analyserades genom en kvalitativ innehållsanalys med induktiv ansats, utifrån vilket fyra (4) kategorier framkom: ”hur brist på skolmotivation syns”, ”ergoterapeutiska metoder som stöd för låg skolmotivation”, ”omgivningens inverkan på skolmotivation” och ”samhällets och internets inverkan på skolmotivation”. Examensarbetet innehåller ergoterapeuters erfarenheter av hur de kan jobba med unga med låg skolmotivation för att de skall känna sig mer delaktiga i skolan och skolarbetet. Resultatet visar att det är många aspekter som påverkar skolmotivationen och att man skall se på hela individen och hens omgivning. Genom att ta alla dessa aspekter i beaktande kan ergoterapeuten främja den ungas skolmotivation och jobba för att främja den ungas känsla av delaktighet både i skolan och i skolarbetet.</p>	
Nyckelord:	ergoterapi, mental ohälsa, skolmotivation, unga, delaktighet, Ung i fokus
Sidantal:	40
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Occupational therapy
Identification number:	
Author:	Cecilia Kanev & Sabina Wickström
Title:	Occupational therapists' experiences of working around youth with low school motivation and mental illness
Supervisor (Arcada):	Marina Arell-Sundberg
Commissioned by:	Ung i Fokus r.f.
<p>Abstract:</p> <p>The aim with this thesis was to examine how occupational therapists within psychiatry work with youth who have low school motivation so that they can feel more participated in the schoolwork. Puberty is a time when a lot of changes happen, both psychological, physiological and social. Adolescents spend a lot of time in school and a lack of school motivation is something common. There might also be a connection between school motivation and mental illness. Research shows, that a feeling of participation in school situations has a positive impact on the school motivation. Because there is very little research about how occupational therapists can work with school motivation, the aim of this thesis was to gain more knowledge of the subject. As theoretical frame of reference for this thesis the model Doing, Being, Belonging and Becoming as well as participation are used, which have been functioning as a support for us when interpreting the material and when formulating the aim and the questions. The thesis is an empirical, qualitative study. Three (3) of the swedish speaking occupational therapists with experience working in the youth psychology participated in a semistructured interview. The material from the interviews was analysed through a qualitative content analysis with an inductive approach, from which four (4) categories came up: "how lack of school motivation is shown", "occupational therapy methods as a support for low school motivation", "the environment's impact on school motivation" and "the society's and the internet's impact on school motivation". The thesis includes occupational therapist's experiences of how they can work with young people with low school motivation so they can feel more participated in school and the school work. The results show that there are many aspects that have an impact on the school motivation and that it's necessary to look at the whole individual and their environment. By taking all of these aspects into consideration the occupational therapist is able to support the adolescent's school motivation and work to support the adolescent's feeling of participation in both the school work and the school.</p>	
Keywords:	occupational therapy, mental illness, school motivation, youth, participation, Ung i fokus
Number of pages:	40
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Toimintaterapia
Tunnistenumero:	
Tekijä:	Cecilia Kanev & Sabina Wickström
Työn nimi:	Toimintaterapeuttien kokemukset työskentelemisestä nuorten kanssa joilla on alhainen koulumotivaatio ja mielialahäiriöitä
Työn ohjaaja (Arcada):	Marina Arell-Sundberg
Toimeksiantaja:	Ung i Fokus r.f.
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää miten toimintaterapeutit psykiatriassa toimivat nuorten kanssa joilla on alhainen koulumotivaatio, jotta he tunsivat olevansa enemmän osallisina koulussa. Nuoruus on aika, jolloin monia muutoksia tapahtuu, sekä psyykkisiä, fyysisiä että sosiaalisia. Nuoret viettävät yleisesti paljon aikaa koulussa, ja koulumotivaation puuttuminen on suhteellisen yleistä. Mielenterveysongelmat ja koulumotivaatio voivat olla myös yhteydessä toisiinsa. Tutkimus näyttää, että osallistumisen tunteella koulutilanteissa on positiivinen vaikutus koulumotivaatioon. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli saada lisää tietoa aiheesta, sillä tällä hetkellä aiheesta löytyy erittäin vähän tutkimusta. Viitekehyksinä toimivat Doing, Being, Belonging ja Becoming sekä osallisuus, jotka ovat toimineet meille tukena tuloksien tulkinnassa sekä tavoitteen että kysymyksien muodostelussa. Kyseessä on empiirinen kvalitatiivinen tutkimus. Kolme (3) ruotsinkielistä toimintaterapeuttia, joilla on työkokemusta nuorisopsykiatriasta, osallistuivat puolistrukturoituun haastatteluun. Haastattelumateriaali analysoitiin kvalitatiivisen sisältöanalyysin avulla, jolla oli deduktiivinen lähestymistapa. Sisältöanalyysin avulla neljä (4) keskeistä kategoriaa nousivat esille: ”miten alhainen koulumotivaatio näyttäytyy”, ”toimintaterapeuttisia metodeja tukena alhaiseen koulumotivaatioon”, ”ympäristön vaikutus koulumotivaatioon” ja ”yhteiskunnan ja internetin vaikutus koulumotivaatioon”. Opinnäytetyö sisältää toimintaterapeuttien kokemuksia siitä, miten he voivat työskennellä nuorten kanssa, joilla on alhainen koulumotivaatio, jotta he tunsivat olevansa enemmän osallisina koulussa ja koulutyössä. Tulos näyttää, että monet näkökulmat vaikuttavat koulumotivaatioon, ja että toimintaterapeutin kannattaa ottaa huomioon koko yksilö sekä hänen ympäristönsä. Huomioimalla kaikki nämä aspektit, toimintaterapeutti voi edistää nuoren koulumotivaatiota sekä työskennellä edistykseen nuoren osallisuuden tunnetta sekä koulussa, että koulutyössä.</p>	
Avainsanat:	toimintaterapia, mielialahäiriöt, alhainen koulumotivaatio, osallisuus, nuoret, Ung i Fokus
Sivumäärä:	40
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	7
1.1	Arbetsfördelning	8
2	Bakgrund.....	8
2.1	Ungdomstiden	8
2.2	Unga och mental ohälsa.....	9
2.3	Ergoterapi och unga	10
2.4	Ergoterapi inom ungdomspsykiatri	10
2.4.1	<i>Multiprofessionellt team</i>	11
2.4.2	<i>Terapeutisk relation</i>	11
2.5	Motivation	12
2.6	Tidigare forskning	13
2.6.1	<i>Skolmotivation och mental hälsa</i>	13
2.6.2	<i>Ergoterapi och unga</i>	13
3	Teoretisk referensram	14
3.1	Doing, Being, Belonging och Becoming	14
3.1.1	<i>Doing</i>	15
3.1.2	<i>Being</i>	15
3.1.3	<i>Belonging</i>	16
3.1.4	<i>Becoming</i>	16
3.2	Delaktighet.....	17
4	Syfte och frågeställningar	18
5	Metod.....	18
5.1	Urval	18
5.2	Insamling av material.....	19
5.3	Analys av intervjumaterialet	20
5.4	Etiska överväganden	20
6	Resultatredovisning	21
6.1	Hur brist på skolmotivation syns.....	21
6.2	Ergoterapeutiska metoder som stöd för låg skolmotivation	22
6.3	Omgivningens inverkan på skolmotivation	23
6.4	Samhällets och internets inverkan på skolmotivation	24
7	Resultatdiskussion.....	25
8	Metoddiskussion och kritisk granskning.....	28

8.1	Urval	28
8.2	Insamling av material.....	29
8.3	Intervjuanalys	29
8.4	Etisk reflektion	30
9	Vidare forskning	31
	Källor	32
	Bilagor	35

1 INLEDNING

Detta examensarbete är gjort i samarbete med Ung i Fokus r.f., vilket är en förening för att främja ungas välmående och delaktighet. Ung i Fokus r.f. har som målsättningar att bland annat motarbeta asocialt beteende och förebygga psykisk ohälsa. (Ung i Fokus 2018) I detta arbete kommer vi att fokusera på bland annat skolmotivation, mental hälsa och hur ergoterapeuten kan stöda unga med låg skolmotivation. Låg skolmotivation kan ofta ha ett samband med mental ohälsa, och därför anser vi att det kan passa in på målsättningen att förebygga psykisk ohälsa. Genom att stöda unga med låg skolmotivation, kan man även främja social delaktighet, och således motarbeta asocialt beteende.

Ergoterapeuter jobbar sällan enbart med unga med låg skolmotivation, utan det kan även vara många andra faktorer som spelar in på varför den unga behöver ergoterapi, som t.ex. psykisk ohälsa. I detta arbete kan man få en bild av hur ergoterapeuter jobbar med unga med låg skolmotivation. Detta ämne, d.v.s. ergoterapi och skolmotivation, har vi inte hittat nästan någon tidigare forskning om, och därför anser vi att detta arbete kan ge mervärde åt ergoterapeuter ute i arbetslivet, ergoterapistudenter samt även andra professioner. Därtill är vi även själva personligen intresserade av att få svar på hur man kan göra detta.

Ungdomstiden kan delas in i tre olika faser; tidig ungdom (10-13 år), mellanungdom (14-17 år) och sen ungdom (17-21 år). Ungdomstiden i sin helhet är en tid för lärande, utforskande och att skapa nya erfarenheter. (Vroman 2015 s. 102-104) Med ungdomstiden menar vi i detta arbete 12-19, d.v.s. då de unga går i antingen högstadiet eller andra stadiets utbildning.

Ungdomstiden är en tid då många förändringar sker, så väl fysiska som psykiska och sociala. Den unga måste så gott som lära sig att leva på ett nytt sätt. I ungdomen försöker den unga hitta nya roller och bilda sin egen identitet. Enligt Eriksons psykosociala utvecklingsteori handlar ungdomstidens utvecklingskris om att antingen hitta sin identitet eller drabbas av rollsplittring. Vid en lyckad utveckling blir resultatet

att ungdomen finner sin identitet, men ifall utveckling inte framskrider som den bör, leder det till att ungdomen upplever en identitetsförvirring eller rollsplittring. (Dunderfelt 2011 s. 84-86 & 231-237)

1.1 Arbetsfördelning

Detta arbete är skrivet av två skribenter. Vi skribenter har tillsammans jobbat med alla delar av arbetet. Arbetet har inte delats upp mellan skribenterna förutom vid sökning av litteratur och artiklar. Båda skribenterna har sökt litteratur och artiklar för att sedan diskutera dessa tillsammans och välja vad som blir relevant för detta arbete. Ena av skribenterna har fungerat som sekreterare för att bidra till en så enhetlig text som möjligt.

2 BAKGRUND

I detta kapitel kommer vi att öppna upp centrala begrepp och lyfta fram information om ämnen som blir relevanta för detta arbete. Bakgrunden ger en förförståelse för läsaren för att förstå arbetet som en helhet. Vi tar bland annat upp ungdomstiden, motivation, mental hälsa och ergoterapi i relation till unga.

2.1 Ungdomstiden

Ungdomstiden är övergången från barndomen till vuxenlivet. Det är en tid då många förändringar sker, och den innefattar puberteten, sociala, emotionella och psykologiska förändringar. I och med puberteten sker bland annat fysiska, psykiska och hormonella förändringar. Hjärnan mognar och utvecklas mycket under ungdomstiden, vilket möjliggör ett mer komplext sätt att tänka och handla. Social interaktion med bl.a. familj, vänner och skola formar även den unga. (Susman & Dorn 2012 s. 289)

Övergången till vuxenlivet från ungdomstiden formas av individuella, familjära, sociala och historiska omständigheter. En av de främsta utvecklingsuppgifterna i det här skedet av livet blir att kunna anta nya roller som hör till vuxenlivet, och finna sin egen identitet. Många ungdomar kan vara förvirrade gällande sin identitet och lägga mycket tid på att fundera över frågor som "vem är jag?" och "vad gör jag med mitt liv?".

Identiteten kan formas av både inre och yttre faktorer, varav de yttre kan vara kulturen, familjen, uppväxten, skolan eller vänner, och de inre kan vara bl.a. temperament och personlighetsdrag. (Schwartz et al. 2012 s. 339-346)

Unga spenderar en stor del av sin tid i skolan, och tar där del av lärande och utveckling. Skolan har en stor inverkan på den ungas välbefinnande, och har även en stor del i den ungas möjlighet till vidare utbildning och framtida arbetsliv. Skolan blir även en plats för social interaktion, där den unga både interagerar med andra i samma ålder och även med vuxna. (Hemmingsson 2016 s. 179)

2.2 Unga och mental ohälsa

Många ungdomar klarar utan större problem att övergå från ungdomstiden till vuxenlivet, men de som inte klarar detta kan ha mentala svårigheter och beteendeproblematik i bakgrunden, vilket kräver professionell hjälp för att ungdomarna ska klara övergången. (Flaningan 2001 s. 154)

Den ungas mentala ohälsa kan ta sig uttryck i bl.a. svårigheter med att hantera känslor och beteende. Svårigheterna kan även synas i sociala sammanhang, självförverkligande och aktiviteter i det dagliga livet. Ett samband mellan svårigheter i lärandesituationer och koncentrationssvårigheter och mental ohälsa har även konstaterats. (Danner & Kippola-Pääkkönen 2016 s. 589)

Symptombilden hos unga med mental ohälsa är sällan lika tydlig som hos vuxna, vilket även gör det svårare att fastställa en diagnos. För att i god tid märka eventuell mental ohälsa är olika åldersrelaterade hälsogranskningar viktiga. Olika faktorer som kan påverka den ungas mentala hälsa kan bl.a. vara personens kön, genetik och omgivningen. Till omgivningen kan skolan, familjeförhållanden och samhället bl.a. höra. Forskning visar att vid 18-års ålder har tre av fyra personers mentala hälsa varit på en sådan nivå att den uppnått kriterierna för någon psykiatrisk diagnos. Vid 15-års ålder hade hälften av personerna uppnått kriterierna. (Sourander & Marttunen 2016 s.116-123)

2.3 Ergoterapi och unga

Ergoterapeuten observerar emotionella, fysiska och psykiska förändringar hos den unga, och ser även på hur väl den unga klarar av åldersenliga aktiviteter och uppgifter. Ergoterapeuten gör en bedömning av den ungas funktionsförmåga, och ser därmed på den ungas aktivitetsval, intressen, känsla av kompetens i åldersenliga aktiviteter och hur väl hen deltar i sociala sammanhang. Ytterligare lägger ergoterapeuten vikt vid hur den unga utforskar nya situationer, behärskar impulsivt beteende och uttrycker värderingar. (Vroman 2015 s. 104)

I ergoterapeutens arbete med unga blir målet att den unga ska kunna bli mer självständig och själv kunna ta beslut om sitt eget liv och i sina vardagliga aktiviteter. Den unga behöver stöd under hela sin ungdomstid för att senare kunna klara av att övergå i vuxenlivet. Det är viktigt att ergoterapeuten även i detta samarbetar med andra betydelsefulla parter i den ungas liv, så som t.ex. föräldrar och skola. (Kjellberg & Hellberg 2016 s. 93-95)

Ergoterapeutens roll är att hjälpa ungdomar att bibehålla eller uppnå en känsla av välmående, uppnå personliga målsättningar och förbereda sig för vuxenlivet. Inom ergoterapi med unga är målet att ungdomarna ska lära sig att hantera olika situationer de möter i livet på ett lämpligt sätt. (Flaningan 2001 s. 154)

Då ergoterapeuten jobbar med unga blir dennes roll konsultativ och behandlande. Det konsulterande arbetet innebär att ergoterapeuten vägleder, informerar och föreslår olika interventioner för den unga. Då ergoterapeuten arbetar på ett behandlande sätt går ergoterapeuten mer aktivt med i interventionerna. Trots detta är den ungas egna engagemang i interventioner viktigt. (Jacobsson 2016 s. 108-109)

2.4 Ergoterapi inom ungdomspsykiatri

Ergoterapeuten kan inom ungdomspsykiatri antingen jobba individuellt med den unga, eller i samarbete med den ungas närstående, och är ofta del av ett multiprofessionellt team där annan personal inom ungdomspsykiatri ingår. Fokus ligger inte inom

ergoterapin på den ungas diagnos, utan man strävar istället till att kartlägga den ungas resurser och begränsningar och utgår ifrån dennes unika förutsättningar. Det är viktigt att den unga får känna en känsla av samhörighet tillsammans med andra i samma ålder. Då den unga kommer till ungdomspsykiatrien görs en kartläggning eller utredning och behandling. Ergoterapeuten bedömer med hjälp av olika bedömningsinstrument bland annat den ungas aktivitetsförmåga, tidsuppfattning och tidshantering, sömnsvårigheter och förmåga att klara av vardagen. Genom de ergoterapeutiska interventionerna strävar man till att främja den ungas delaktighet och aktiviteter i de vardagliga livet. (Jacobsson 2016 s. 114-115)

2.4.1 Multiprofessionellt team

Multiprofessionella team innebär att medarbetare från flera yrken arbetar tillsammans och lär varandra, mot ett gemensamt mål – men med olika bidrag. Personerna i det multiprofessionella teamet lär sig av varandra och får en bättre förståelse av varandras arbetsuppgifter och roll i arbetet. För att uppnå bästa möjliga resultat i arbetet med en klient, behöver man många olika typer av kunskap och kompetens. Detta blir möjligt då olika yrkesgrupper kommer samman och jobbar mot ett gemensamt mål. (Kvarnström & Wallin 2001 s. 5-6)

Ergoterapeuten jobbar ofta i ett multiprofessionellt team. I det multiprofessionella teamet kompletterar som sagt de olika professionerna varandra med sina egna specifika kunskaper och erfarenheter. Det är viktigt att ergoterapeuten håller sin roll som ergoterapeut, och inte tar rollen av att vara en s.k. ”allterapeut”. Ergoterapeutens roll blir alltså att bidra med sitt specifika perspektiv på aktivitet. (Jacobsson 2016 s. 110)

2.4.2 Terapeutisk relation

Ergoterapeuten ska försöka skapa en terapeutisk relation med den unga som uppmuntrar, motiverar och skapar en känsla av tillit. För att uppnå en terapeutisk relation så väljer terapeuten en aktivitet som intresserar och motiverar den unga och erbjuder valmöjligheter. (Case-Smith 2015 s. 14-15)

Den terapeutiska relationen blir som ett redskap för ergoterapeuten i arbetet med den unga. Relationen som bildas mellan ergoterapeuten och den unga kan antingen hindra eller stöda den ungas engagemang. Ergoterapeuten kan med hjälp av en god terapeutisk relation stöda den unga till att bli medveten om sina egna styrkor och begränsningar. Tillsammans kan ergoterapeuten och den unga lägga upp realistiska mål. (Jacobsson 2016 s. 109)

Terapeutisk relation kan ta dagar, veckor eller månader att skapa. Det är relationen mellan ergoterapeuten och individen som utvecklas när individen får assistans av ergoterapeuten med problem som påverkar det dagliga livet. Den terapeutiska relationen är viktig i hur effektivt terapin fungerar. En bra terapeutisk relation är lika viktigt som självaste ergoterapin. (Hagedorn 2000 s. 91-92)

2.5 Motivation

Motivation är det som får personer att utföra olika aktiviteter. En människas beteende påverkas och riktas av hur väl motiverad man är. Motivationen inverkar även på lärandet och prestationer. Inom SDT (Self-determination theory) delar man in motivation enligt självbestämmande versus kontrollerad. Motivation som styrs av självbestämmande grundar sig i personens egna vilja, medan motivation kontrollerad utifrån grundar sig i andra personers förväntningar och viljor. Självbestämmande versus kontrollerad motivation grundar sig i teorin om inre och yttre motivation. (Ryan & Deci 2017 s. 13-14)

Motivation för att uppnå något (achievement motivation) innebär att man känner en vilja att lyckas och uppnå framgång. Framgång i skolan bygger på hur väl motiverad en person är. Motivation för att uppnå någonting kommer inifrån och baserar sig på personens egen vilja. Generellt kan man konstatera att det finns ett starkt samband mellan god motivation och framgång i skolan. (Dinesh & Kiran 2018 s. 199-200)

2.6 Tidigare forskning

Vi har gjort en litteratursökning med olika kombinationer av sökord. Sökord som vi använt oss av är bland annat; school, motivation, adolescence, teen, youth, promote, mental health, occupational therapy. Dessa sökord har vi använt i olika kombinationer och i olika böjningar och former. Databaser vi har använt för att söka tidigare forskning är Academic Search Elite (EBSCO) och SAGE. Vi har begränsat sökningen till artiklar mellan 2008-2018. Ytterligare hittade vi även en bok genom en digitalsökning.

2.6.1 Skolmotivation och mental hälsa

Skolmotivationen påverkas av mental hälsa. Symptom som uppkommer i samband med bland annat ångest och depression kan leda till en låg skolmotivation. (Elmelid et al. 2015 s. 178-179) Enligt American Psychiatric Association & DSM-V Task Force kan symptomen vara till exempel svårigheter att koncentrera sig, sömnsvårigheter, låg energinivå och ointresse (se Elmelid et al. 2015 s. 175).

Den ungas relation till lärare och familj inverkar även på motivationen för skolan. Skolmotivationen har alltså även att göra med det sociala stöd man får från sin omgivning. En känsla av delaktighet i skolsituationer har även visat sig ha positiv inverkan på den ungas skolmotivation. (Elmelid et al. 2015 s. 178-179)

Unga med låg skolmotivation har även konstaterats ha högre risk för att hoppa av skolan. Dessa unga kan ofta vara så kallade "at-risk youth". (Scheel et al. 2009 s. 1147-1149) "At-risk youth" definieras enligt OTTP (The Occupational Therapy Training Program) som unga som upplever psykosociala barriärer som t.ex. emotionella svårigheter, svårigheter i lärandesituationer, kriminalitet och ekonomiska hinder (Shea & Jackson 2015 s. 174).

2.6.2 Ergoterapi och unga

Ergoterapeuter kan jobba med unga av flera olika orsaker, bland annat för att öka delaktighet i åldersenliga aktiviteter. Lika som alltid inom ergoterapi är det klientcentrerade arbetssättet och den terapeutiska relationen viktig. Den unga och ergoterapeuten behöver ta hänsyn till varandra. Det finns olika interventioner som

ergoterapeuten kan använda sig av i terapin med den unga. En av dessa typer av interventioner är förberedande aktiviteter, där man kan fokusera på att bl.a. öka självmedvetenhet eller öva på sina verbala förmågor. En annan typ av interventioner är aktivitetsbaserade interventioner, där ergoterapeuten tar fasta på den ungas intressen och stöder dem i att kunna ta del av de aktiviteter som de är intresserade av. Ergoterapeuten kan även hjälpa de unga med framtidsinsikt och stöda dem i att t.ex. bli mer självständiga. (Shea & Jackson 2015 s. 173-179)

I en undersökning om utsatta ungdomars engagemang i olika lekaktiviteter för att lära sig hantera situationer i livet har man kunnat konstatera att lekaktiviteter som en typ av ergoterapi kan lämpa sig för denna målgrupp. Unga behöver vetskap om hur de ska klara sig i vuxenlivet. Lekaktiviteterna kan enligt Farnworth handla om bland annat sport, spel och pyssel, som utmanar de unga och kräver aktivt deltagande (se Shea & Siu 2016 s. 278). (Shea & Siu 2016 s. 276-282)

3 TEORETISK REFERENSRAM

Vi har valt ”doing, being, belonging och becoming” samt delaktighet som teoretiska referensramar i vårt arbete. Vi upplever att dessa referensramar stöder oss i vårt arbete, då de hjälper oss att se på vårt ämne från olika perspektiv. Skolmotivation, som är ett av våra främsta begrepp i detta arbete, kan ha en direkt koppling till huruvida den unga känner sig delaktig i skolan. Delaktigheten i sig kan även påverka skolmotivationen. Begreppen ”doing, being, belonging och becoming” blir viktiga för oss för att förstå personen och hur till exempel en persons ”being” inverkar på skolmotivation. De kommer att fungera som vår grund för detta arbete, då vårt syfte och våra frågeställningar baserar sig på dem. De kommer även hjälpa oss i tolkningen av intervjuresultatet och genom hela arbetets gång.

3.1 Doing, Being, Belonging och Becoming

Vi har valt Doing, Being, Belonging, Becoming som referensram. Modellen är utvecklad av Ann Wilcock och begreppen är en del av ”An Occupational Perspective of Health”. Med hjälp av modellen och dess begrepp beskriver man förhållandet mellan aktivitet och hälsa. (Wilcock & Hocking 2015) ”Doing” (att göra) kan kopplas till vad den unga

gör eller inte gör i förhållande till skolan, vilket kan ha ett samband med motivationen i skolan. ”Being” (att vara) kan i vårt arbete kopplas ihop med vem den unga känner att hen är, d.v.s den ungas identitet, och vilka roller hen har. ”Belonging” (att tillhöra) förknippar vi med den ungas känsla av tillhörighet och gemenskap i skolsammanhang. ”Becoming” (att bli) kan kopplas till den ungas framtidstro, om t.ex. studier eller framtida arbetsliv.

3.1.1 Doing

Inom ergoterapin är görandet ofta i fokus. ”Doing” innebär alltså görandet, alltså alla aktiviteter man utför i vardagen. ”Doing” handlar om mer än endast görandet som en människa gör för att överleva, det handlar även om saker man gör för eget tillfredsställelse och för att känna sig delaktig. Biologiska behov och människors grundläggande egenskaper och särdrag, kombinerat med omgivningsfaktorer driver människor till görandet. Det som blir viktigt är meningen bakom görandet, d.v.s. varför man gör det man gör, då det annars finns risk för att endast bli en ”görande” person. ”Doing” kan förknippas med ord som t.ex. få något gjort, utföra, förbereda och att agera. (Wilcock & Hocking 2015 s. 134, 169-172)

3.1.2 Being

”Being” innebär varandet och ”att vara”. ”Being” kan tolkas på flera olika sätt, som t.ex. att bara existera och finnas till, men även som att vara i stunden och vara sann mot sig själv och sin natur. ”Being” kan kopplas ihop med ord som t.ex. själv, natur, psyke, själ, personlighet och existens. Roller kan även ha sin grund i ”being”, d.v.s att vara förälder, studerande, lärare. Aktiviteter som innebär tankar, mer än själva görandet, hör även till ”being”. Dessa aktiviteter ger utrymme åt personen att planera, drömma om framtiden och skapa nya omgivningar genom tanken. (Wilcock & Hocking 2015 s. 180-181)

”Being” kan även förknippas med avslappnande aktiviteter och varande i form av sömn, och handlar ofta om personlig bearbetning av intryck och är mer ett personligt varande istället för en social aktivitet. Dock kan även ”being” handla om att komma tillsammans

med andra människor för att bara vara tillsammans, till exempel i stunder av sorg eller glädje. (Wilcock & Hocking 2015 s. 180)

3.1.3 Belonging

”Belonging”, d.v.s ”att tillhöra”, handlar om gemenskap, tillhörighet och relationer till andra människor. Känslan av ”belonging” påverkas även av kontextuella faktorer, som t.ex. hur trygg personen känner sig i omgivningen och hur stödjande den är. Eftersom människan är en social varelse, känner man ett behov av att känna gemenskap och vara delaktig i aktiviteter. ”Belonging” kan förknippas med ord som bl.a. vara del av, passa in, vara förknippad med, inkluderad i och vara på rätt plats. (Wilcock & Hocking 2015 s. 137, 212)

Känslan av ”belonging” kan uppnås i sociala sammanhang, då man gör saker tillsammans, parallellt med andra eller för andra. Genom att göra aktiviteter med andra där man känner sig delaktig skapar man relationer till andra människor. ”Belonging” kan förknippas med en känsla av att vara accepterad, känna tillhörighet och glädje. Känslan kan uppstå i bl.a. deltagande i organisationer, samhällliga aktiviteter och i familje- och vänskapskretsar. (Wilcock & Hocking 2015 s. 137, 212)

3.1.4 Becoming

Människan utvecklas ständigt genom hela livet. ”Becoming” innebär ”att bli”, vilket alltså handlar om en livslång process för att uppnå sin fulla potential. För att uppnå sin fulla potential behöver en person eller grupp identifiera sina styrkor och svagheter. Allting som händer i livet formar personen på olika sätt. En persons ”becoming” kan antingen stå still och drabbas av stagnation, vara skadat eller vara på uppgång. Denna process är ständigt pågående. Ord som kan förknippas med ”becoming” t.ex. är utveckling, förändring, att växa. Personer som tappat hoppet för sin personliga potential, och därmed sitt ”becoming”, kan följderna bli mentalt, fysiskt och socialt illamående. (Wilcock & Hocking 2015 s. 137, 240, 265)

3.2 Delaktighet

Delaktighet kan definieras som en persons involvering i sin egen livssituation. Känslan av delaktighet är inte mätbar utifrån sett, utan kan endast bedömas efter personens egna upplevelse och känsla av samspel i en situation eller aktivitet. En känsla av delaktighet kan även beskrivas som att en person upplever engagemang i en aktivitet och även agerar på ett sätt som tyder på att hen är involverad i aktiviteten. (Björck-Åkesson & Granlund 2004 s. 43)

Molin hänvisar till Svenska Akademiens ordlista (1998) då han definierar begreppet delaktighet. Enligt Svenska Akademiens ordlista definieras begreppet delaktighet som "att ta del i något". Att ta del i något kan handla om att delta i en aktivitet, uppgift eller vara en del av en social gemenskap. Molin menar att delaktighet alltså behöver beskrivas som ett samspel mellan en person och den fysiska och sociala omgivningen. (Molin 2004 s. 61, 79) Enligt Svensk Ordbok (2009) definieras delaktighet som "aktiv medverkan".

Molin (2004 s. 75) menar att delaktighet behöver beskrivas som både ett objektivet och ett subjektivt fenomen. Han menar att man kunde dela in delaktighet i interpersonell och intrapersonell delaktighet, där interpersonell delaktighet syftar på vad som sker mellan individen och den både sociala och fysiska omgivningen, och intrapersonell delaktighet syftar på huruvida individen är engagerad och aktiv i en situation. (Molin 2004 s. 75)

Då det kommer till den sociala omgivningen kan den delas in i mikro-, makro- och mesonivå. Mikronivån kan bestå av människor i ens direkta närhet i vardagen. Dessa personer kan inverka på en persons delaktighet i aktiviteter genom att påverka på bl.a. personens åsikter och värderingar. (Polatajko 2013 s. 50-51)

En aktivitet handlar inte enbart om själva utförandet av aktiviteten, utan det blir även viktigt att tänka på hur den ger mervärde åt en person. Alla människor behöver aktiviteter att engagera sig i, och ifall en människa inte längre känner ett behov av att engagera sig i aktiviteter i sitt liv så är det ett tecken på att någonting inte står rätt till.

Även den fysiska omgivningen kan inverka både positivt och negativt på en persons engagemang i aktiviteter. (Polatajko et al. 2013 s. 27, 39-40, 48)

4 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Vårt syfte med detta arbete är att utreda hur ergoterapeuter inom psykiatri jobbar med unga vilka har låg skolmotivation för att de ska känna sig mer delaktiga i skolarbetet.

Forskningsfrågor:

- Vilka typer av delaktighetsfrämjande interventioner använder sig ergoterapeuten av i arbete med unga med låg skolmotivation?
- Hur stöds känslan av delaktighet i skolarbetet genom de interventioner ergoterapeuten använder i terapin?
- På vilket sätt syns doing, being, belonging och becoming perspektiven i den ergoterapi som är aktuell för dessa ungdomar?

5 METOD

Vårt arbete representerar ett kvalitativt arbete och som metod för datainsamlingen har vi använt oss av semistrukturerade intervjuer. Vi har valt att intervjua ergoterapeuter med arbetserfarenhet inom ungdomspsykiatri. Datainsamlingsmetoden semistrukturerad intervju har vi valt eftersom att vi med undersökningen hade som mål att få en djupare förståelse för detta ämne.

5.1 Urval

Urvalet hade vi tänkt oss att skulle vara ca. fem ergoterapeuter med arbetserfarenhet inom ungdomspsykiatri. Enligt Kvale & Brinkmann (2014 s. 156) är antalet för en vanlig intervjustudie runt 15+/-10, antalet kan variera beroende på bl.a. tid och resurser för undersökningen. För vår undersökning hade vi tänkt oss att ca. fem informanter vara ett realistiskt antal, men vi lyckades endast nå tre stycken informanter. Alla informanter hade erfarenhet av att jobba som ergoterapeut inom ungdomspsykiatri.

För att nå informanter valde vi att använda oss av snöbollseffekten, då vi ansåg att det var ett lämpligt sätt för att få tag på ergoterapeuter till vår undersökning. Snöbollseffekten är en metod där de informanter man redan har rekommenderar nya lämpliga informanter till undersökningen (Denscombe 2016 s. 40). Vi började med att skicka ut ett informationsbrev (bilaga 1) via email åt informanterna, och bad informanterna även då att rekommendera nya lämpliga informanter. Då vi hade fått svar av informanterna gav vi dem ytterligare information samt kom överens om ett intervjutillfälle.

5.2 Insamling av material

Metoden som vi har använt oss av är kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer. Kvalitativ forskningsintervju som metod ger en större förståelse för den intervjuades perspektiv (Kvale & Brinkmann 2014 s. 41). I vårt arbete har vi följt Kvale & Brinkmanns (2014 s. 144-146) sju stadier för intervjustudier, vilka är tematisering, planering, intervju, utskrift, analys, verifiering samt rapportering. Vi har utgått ifrån intervjuguiden (bilaga 3) som vi gjort upp på basen av vårt syfte och forskningsfrågor. En intervjuguide blir viktig för att säkerställa att man tar upp de teman man behöver få besvarade för att få svar på sina forskningsfrågor (Jacobsen 2012 s. 101).

Intervjuerna utfördes individuellt, då det innebär att den intervjuade kan framföra sina åsikter och tankar utan att behöva ta hänsyn till någon annan person (jfr. Jacobsen 2012 s. 99). Alla intervjuer utfördes i form av ett möte där vi träffade upp informanten. Vi var även öppna för att utföra intervjuerna över nätet, genom t.ex. Skype-samtal, ifall det skulle ha varit nödvändigt för att kunna genomföra intervjun. Intervjuerna bandades in, och informanterna fick innan intervjutillfället information om intervjun och syftet med vårt arbete. Fördelen med att använda t.ex. en diktafon under ett intervjutillfälle är att intervjuaren kan koncentrera sig på personen man intervjuar, istället för att anteckna, samt att man kan fånga specifika citat som kan ge mervärde för undersökningen (Jacobsen 2012 s. 104). Under intervjuerna fungerade en av oss som huvudintervjuare, medan den andra skötte tekniken och hjälpte till vid behov med att ställa frågor.

5.3 Analys av intervjumaterialet

Som innehållsanalys efter insamlingen av materialet har vi använt oss av en kvalitativ innehållsanalys med induktiv ansats. Den kvalitativa innehållsanalysen används i syfte att identifiera likheter eller skillnader i en text (Lundman & Hellgren Graneheim 2012 s. 164). Enligt Lauri & Kyngäs (2005) används induktiv ansats i en innehållsanalys då det inte har forskats så mycket inom ämnet tidigare (Elo & Kyngäs 2008 s. 109). Den induktiva innehållsanalysen görs genom att noggrant flera gånger läsa igenom materialet och sedan organisera det, för att sedan genomföra kodning, kategorisering och abstraktion (Elo & Kyngäs 2008 s. 109).

Efter intervjuerna transkriberades allt material, d.v.s. materialet från intervjuerna skrevs ned i textform. Vi bestämde oss för att transkribera ordagrant så att även bl.a. pauser och dialekt togs med. Vi transkriberade en och en halv intervju var, så att fördelningen blev jämn. Transkribering kan bidra till en bättre förståelse av intervjumaterialet, samt underlättar då man sedan analyserar materialet (Danielson 2017 s. 152). Materialet har vi sedan förvarat på en säker plats, så att endast vi själva har haft tillgång till det. Vi läste sedan flera gånger igenom materialet, och streckade under de delar av resultatet som vi ville ta fasta på. Vi sökte efter likheter mellan de olika intervjuerna, och skapade sedan utifrån dessa kategorier. Vi gjorde sedan en tankekarta (bilaga 4) med de olika kategorier och koder som vi hade kommit fram till, för att förtydliggöra för oss själva vilka delar av resultaten som hörde till vilket tema. I resultatredovisningen har vi tagit upp några citat från de olika intervjuerna som vi ansett att ger ett mervärde för läsaren.

5.4 Etiska överväganden

Vi har följt de riktlinjer som finns för god vetenskaplig praxis från forskningsetiska delegationen (TENK) i vårt arbete. Enligt de riktlinjer som finns bör man följa allmän noggrannhet och ärlighet genom hela arbetet. Man bör även ta hänsyn till hur man gör källhänvisningar, så att de görs korrekt och så att andra forskare och författares verk respekteras. (TENK 2012 s. 18)

Till informanterna skickades även ut ett informationsbrev (bilaga 1) som tog upp syftet med arbetet och vem vi är o.s.v. En blankett för informerat samtycke (bilaga 2) togs med till varje intervju, som informanterna fick läsa samt fylla i innan intervjun för att bekräfta att de ger sitt samtycke till att delta i vår undersökning. Informanterna har även blivit informerade om frivillighet och anonymitet, samt om arbetet och dess syfte bland annat. Informerat samtycke är när informanterna får information om arbetets syfte, frivillighet, rätt att dra sig ur och vilka risker och fördelar det kan finnas med arbetet (Kvale & Brinkmann 2014 s. 107).

Konfidentialiteten blir viktig att tänka på då man intervjuar personer för att skydda deras integritet, samt hur man hanterar intervjumaterialet efter att det samlats in. Intervjumaterialet förvaras på ett säkert ställe och efter att arbetet är gjort kommer vi även göra oss av med materialet och se till så att ingen annan kommer åt det. (Kvale & Brinkmann 2014 s. 227-228)

6 RESULTATREDOVISNING

Utifrån vår intervjuanalys har vi tagit fram fyra centrala kategorier. Dessa kategorier är följande: ”hur brist på skolmotivation syns”, ”ergoterapeutiska metoder som stöd för låg skolmotivation”, ”omgivningens inverkan på skolmotivation” samt ”samhällets och internets inverkan på skolmotivation”.

6.1 Hur brist på skolmotivation syns

Alla våra informanter tog upp att det är mycket vanligt att man inom ungdomspsykiatri stöter på unga med låg skolmotivation. Låg skolmotivation kan ta sig uttryck som bl.a. skolfrånvaro, försämrade vitsord, utåtagerande beteende, strul i sociala relationer samt prestationsångest. Hur brist på skolmotivation visar sig är dock väldigt individuellt. Informanterna menade att frånvaro är ett av de vanligaste tecknen på att den unga har problem med skolmotivationen. Det finns även många andra sätt som låg skolmotivation visar sig på.

"Man vågar liksom int göra sig själv synlig, man vågar int framhäva sig själv. Och sen de här utåtagerande, som också är en stor grupp. Så där blir de lätt att i skolan så fokuserar man mera på de

här att just relationerna till andra, ens roll i förhållande till andra och vad e det som man vill uppnå. Skolgången och inläringen och skolprestationerna blir jätte sekundära, kanske helt till och med slutar göra skoluppgifter utan kan mera så där spela pajas för att upprätthålla en roll i den sociala omgivningen.”

Samtliga informanter tog även upp att den ungas mentala hälsa inverkar på skolmotivationen och hur hen klarar av skolgången. Om den unga upplever att hen inte blir förstådd, sedd eller hörd kan det påverka den mentala hälsan och hur den unga klarar av att gå i skolan. Det handlar om en dynamisk relation där den mentala hälsan inverkar på skolmotivationen, och även tvärtom, så att skolmotivationen inverkar på den mentala hälsan. Det togs även upp hur belastningen påverkar skolmotivationen.

”Det är helt uppenbart tycker jag att desto mer belastad man är så desto mindre klarar man av att liksom ta in information och lära sig. Mår man väldigt dåligt så orkar man inte lika mycket. Och det är helt uppenbart om man tänker på vuxna också och arbetslivet, men nu går det ju liksom åt andra hållet också, att om skolgången är väldigt jobbig, om man upplever att man inte blir förstådd i skolan, så påverkar det också den mentala hälsan negativt.”

6.2 Ergoterapeutiska metoder som stöd för låg skolmotivation

Alla informanter pratade om bedömningar som ett viktigt verktyg för att jobba med de unga. Framst handlade det om individuella bedömningar, men även gruppbedömningar togs upp. Det som alla även lyfte fram som mycket viktigt var att ta reda på grundorsaken till problemet. På så sätt kan ergoterapeuten på bästa sätt försöka stöda den unga och tillsammans lägga upp lämpliga målsättningar. Ergoterapeuterna jobbar både med ungdomen själv, men även med personer i ungdomens närmiljö, som t.ex. familjen och vuxna i skolan. Om det t.ex. handlar om att den unga upplever att den får för mycket stimuli i skolmiljön kan även ergoterapeuten jobba med att anpassa det.

Olika sätt att jobba med de unga som lyftes fram var bl.a. diskussion. Genom att diskutera med ungdomen kan ergoterapeuten få fram ungdomens syn på sin egen situation. Praktiska övningar var även något som togs upp. På detta sätt kan man träna på olika färdigheter och att möta olika problem och situationer i vardagen, t.ex. att gå igenom olika scenarion tillsammans, gå ut på stan och även att gå tillsammans till skolan. Efter dessa praktiska övningar kan man sedan reflektera tillsammans över hur det gick.

En viktig aspekt som lyftes fram var att fokusera på varför det blir viktigt att gå till skolan och sköta skolarbetet. Man vill även försöka öka självkännedomen hos den unga, genom att hjälpa den unga att hitta det som hen är bra på och som intresserar. Tanken är att hitta ungdomens styrkor och resurser och kunna fokusera på dem. Ergoterapeuten kan stöda den unga genom att bekräfta dessa styrkor och resurser, så att ungdomen får känna att den visst kan och klarar av saker. Ergoterapeuten kan också föra fram hur även andra med olika slags svårigheter klarar sig och på så sätt kan de bidra med eventuellt hopp om framtiden för den unga.

"...de e kanske just de att man hjälper dom att förstå att vad e hela poängen, att liksom vart man kommer i livet med att välja olika stigar, och varför behöver man bli färdig från någonting, och varför behöver man ha en utbildning, och liksom sådana saker som många ungdomar kanske int har helt klart för sig."

6.3 Omgivningens inverkan på skolmotivation

Informanterna talade en hel del om hur den unga påverkas av sin omgivning. Skolmotivationen kan påverkas av den sociala miljön, t.ex. om relationen till lärare och kompisar är konfliktfylld. Informanterna tog även upp att för mycket stimuli i skolmiljön kan inverka på den ungas skolmotivation. Relationen till lärare och annan skolpersonal kan påverkas av att den unga känner att hen inte blir förstådd, samt även att hen känner att hen inte vågar be om hjälp. Detta kan även bero på lärarnas eventuella okunskap om unga med mentala svårigheter, inlärningssvårigheter, neuropsykiatrisk problematik o.s.v. Detta kan t.ex. synas genom att en ungdom stänger in sig och blir passiv, eller som utåtagerande beteende, vilket kan leda till att läraren blir frustrerad p.g.a. oförståelse.

Relationen till kompisar påverkar även skolmotivationen. Det kan handla om att den unga känner att hen har svårigheter i sociala relationer och känner att hen inte vet hur hen ska hantera olika situationer. En känsla av utanförskap kan även inverka på skolmotivationen. Även gruppträck togs upp av informanterna som en bidragande faktor till brist på skolmotivation. Ifall kompisarna skolkar, ökar även risken för att man själv inte går till skolan. Ofta tar man även till sig en viss roll i kompisgänget. Dessa roller kan ofta vara mer skadliga än till nytta för ungdomen. Informanterna tog här upp

att man inom ergoterapi då kan jobba på att hitta mer gynnsamma roller som utvecklar den unga i rätt riktning.

Familjesituationen och hemmiljön är två betydelsefulla faktorer i den ungas liv, som även kan inverka stort på skolmotivationen. Informanterna tog upp att om den unga inte får det stöd hen behöver hemifrån, genom till exempel rutiner och en struktur i vardagen, blir det svårt för den unga att själv klara av att upprätthålla rutiner som krävs för att klara av skolgången. Det framkom även att om ungdomen känner att hen har ett ansvar över familjen och kanske över syskon blir det svårt för ungdomen att fokusera på sig själv och skolarbetet kan bli lidande. Föräldrarnas frånvaro kan också göra så att rutiner och struktur saknas i familjen, och t.ex. ifall ingen finns där för att verkligen stöda den unga till att gå till skolan blir risken att ungdomen istället stannar hemma. Informanterna tog upp att rutiner som t.ex. dygnsrytm och matvanor ofta kan bli problematiska för de unga och inverka på skolgången.

"De e ju ofta om man e vaken hela natten, så e det ju tungt att stiga upp på morgonen och gå till skolan. Och om man äter bara chips och godis så då e det ju också tungt att koncentrera sig under skoldagen."

6.4 Samhällets och internets inverkan på skolmotivation

Informanterna tog upp hur stigmatisering och fördomar i samhället påverkar unga med mental ohälsa samt hur samhällets attityder är något som skulle behöva jobbas på. Många unga har tankar som tydligt har sin grund i andras attityder, som kan komma från olika vuxna i den ungas omgivning. Samhällets attityder gentemot mental ohälsa kan bidra till att den unga känner skam över sin situation, och den unga kanske då helst vill dölja sina symptom på mental ohälsa.

Unga med låg skolmotivation kan ha svårt att veta vad de ska göra i framtiden. Detta kan påverkas av t.ex. att den unga inte ser idén med skolan och skolarbetet, och inte heller kanske har en framtidstro. Den unga kan även känna en press från samhället då det gäller val av framtida yrke och studieinriktning. Informanterna tog upp att samhället kan ha förväntningar på att unga i ett tidigt skede ska veta vad de vill göra i framtiden och även till vilken skola de vill söka.

Det togs även upp i intervjuerna att internet kan ha en inverkan på den ungas skolmotivation. Detta kan ta sig uttryck som att den unga stannar hemma från skolan då hen känner att hen har sitt sociala liv på internet istället för i skolan. Den unga kan träffa vänner och nya bekantskaper via t.ex. spel. Det togs även upp att detta kan leda till en konfliktfylld situation då de unga kanske har sina enda vänner på internet, men vuxna kanske inte förstår detta och anser att den unga behöver skaffa så kallade "riktiga" vänner som hen verkligen fysiskt sätt kan träffa.

"...dom har ju sina egna liv som dom har skapat där i sin egen lilla bubbla, oftast med sin dator. Och de e ju ett växande problem, också de att dom sitter där hemma och spelar sina spel, och dom kan ju ha ett socialt liv som e jätte rikt som ingen annan vet någonting om, och isolerar sig hemma och så blir dom borta."

7 RESULTATDISKUSSION

Vi kommer i detta kapitel att diskutera resultaten av intervjuerna kopplade till tidigare forskning, centrala begrepp samt våra teoretiska referensramar. De teoretiska referensramar som vi har använt oss av i detta arbete är Doing, Being, Beloning och Becoming samt delaktighet.

Något som alla våra informanter tog upp var att de ungas skolmotivation påverkas i stor grad av den mentala hälsan. Mår den unga dåligt så kan det även bli svårare att orka med skolarbetet och även med olika sociala relationer. Elmelid m.fl. (2015 s. 178-179) bekräftar just detta, och menar att det sociala stödet man får från sin omgivning inverkar på motivationen för skolan. Omgivningen inverkar mycket på den unga. Den ungas sociala omgivning kan bestå av bl.a. familj, vänner samt skolpersonal. Familjen och hemförhållandet har en stor inverkan på den ungas skolmotivation. Beroende på vilka förutsättningar som fås från hemmet kan det vara mer eller mindre utmanande för den unga att fokusera på skolan. Att omgivningen skulle tas upp som en betydande faktor för den ungas skolmotivation var något som vi hade förväntat oss sedan innan. Vi upplever att vår referensram delaktighet kan kopplas ihop med detta. Vi ser även ett samband med delen "belonging" från vår referensram (Wilcock & Hocking 2015 s. 137, 212). Om den unga upplever att hen inte får det stöd hen behöver, eller känner sig trygg i skolan, kan detta inverka på den ungas känsla av tillhörighet samt känsla av engagemang.

Då man talar om mental ohälsa, behöver man även ta i beaktande samhällets attityder, eftersom mental ohälsa fortfarande är ett ganska stigmatiserat ämne. Detta är även något som togs upp av våra informanter. På grund av just stigmatisering kan det leda till en konfliktfylld situation för den unga, då ergoterapeuternas och andra professioners mottagningstider oftast infaller under skoldagen. Den unga behöver då gå ifrån skolan under skoldagen, vilket kan leda till att andra elever undrar över dennes frånvaro. Den unga med mental ohälsa kan uppleva det som något skamfyllt och som hen helst skulle vilja hålla för sig själv. På grund av samhällets fördomar gentemot mental ohälsa, kan den unga känna att hen får rollen som konstig och annorlunda. Detta kan inverka på den ungas bild av sig själv. Detta kopplar vi till begreppet ”being”, som kan handla om just roller och vem man är som person (Wilcock & Hocking 2015 s. 180-181).

Internet var även något som togs upp av våra informanter i intervjuerna. Detta var något som vi inte hade tänkt på att faktiskt spelar en stor roll i dagens samhälle, men som vi nu i efterhand inser att är ganska självklart. Unga spenderar i dagens läge en hel del tid på internet, vilket kan ha en inverkan på den ungas skolgång. Internet kan ses som både något positivt eller något negativt. Den unga kan t.ex. ha ett mycket rikt socialt liv på internet, men detta kan även leda till att hen spenderar för mycket tid på internet, vilket kan gå ut över den ungas vardag.

Eftersom att ergoterapeuten fokuserar mycket på vardagen, och hur man får vardagen att fungera, blir skolmotivation lätt en väsentlig del då man jobbar med unga, då skolan är en stor del av den ungas liv. Ergoterapeutens arbete med unga består en hel del av att samarbeta med närstående och skolpersonal. Detta är även något som Jacobsson (2016 s. 114-115) tar upp. Bedömning är en betydande del av ergoterapiprocessen. Via bedömningar kan ergoterapeuten få reda på den ungas relation till skolan. På detta sätt kan man få reda på hur man sedan skall gå vidare.

Vår målgrupp, unga med låg skolmotivation och mental ohälsa, kan ha svårt att känna hopp inför framtiden. Detta är något som ergoterapeuterna försöker stöda de unga i, t.ex. genom att hitta styrkor och resurser. Detta är även något som går att förknippa med begreppet ”becoming”, som handlar om att uppnå sin fulla potential, genom att just identifiera sina styrkor (Wilcock & Hocking 2015 s. 137, 240, 265). I resultatet

framkom även vikten av att ungdomen ser betydelsen i att gå till skolan. Den unga behöver på ett konkret sätt förstå nyttan av att göra skolarbete. ”Doing” tar upp att se meningen bakom görandet som en viktig aspekt (Wilcock & Hocking 2015 s. 169-172). Unga som dessutom lider av mental ohälsa kan ha det svårt att överlag se meningen med livet, vilket kan göra det ännu svårare att se meningen med att verkligen ta hand om sin skolgång, då det kan kännas som någonting onödigt.

Delaktighet är en subjektiv känsla, och upplevs på olika sätt av olika människor (Björck-Åkesson & Granlund 2004 s. 43). Delaktighet kan beskrivas som ett samspel mellan en person och dess fysiska och sociala omgivning (Molin 2004 s. 79). Känslan av delaktighet i skolarbetet kan stödjas genom att bl.a. träna på sociala färdigheter hos ungdomen samt även genom att träna på olika situationer som försvårar ungdomens möjlighet till att göra skolarbete. Genom att informera den ungas sociala omgivning så att de får en större förståelse för den ungas behov kan den unga känna sig mer delaktig i skolgången. Då det kommer till interventioner kan vi se ett samband mellan det Shea och Jackson (2015 s. 173-179) tar upp och det resultat vi fått fram. Det vill säga att öva på verbala förmågor, aktivitetsbaserade interventioner samt att stöda den unga till att bli mer självständig och öka framtidsinsikten. Dessa interventioner kan fungera som delaktighetsfrämjande för den unga då de leder till att den unga får det lättare med sociala kontakter och även kan känna att hen känner sig mer delaktig i både samhället och i sin näromgivning.

Som slutsats kan vi konstatera att det är väldigt vanligt att ergoterapeuter som jobbar inom ungdomspsykiatri stöter på unga med låg skolmotivation. Skolmotivation är trots allt ingenting som i sig går att jobba på, utan man behöver fokusera på saker runt omkring. Utifrån de resultat vi fått kan vi konstatera att ergoterapeuter skulle behöva jobba ännu mer i skolor, inte endast med skolpersonal utan även med eleverna överlag. Ergoterapeuten kunde jobba med klassen på ett sätt som främjar delaktighet hos både klassen och även den enskilda eleven. På så sätt kan ergoterapeuten stöda den ungas skolmotivation.

8 METODDISKUSSION OCH KRITISK GRANSKNING

I detta kapitel kommer vi att diskutera urvalet av informanter, valet av insamlingsmetod för information samt vår intervjuanalys. Vi kommer att kritiskt granska våra tillvägagångssätt och diskutera de val vi gjort.

8.1 Urval

Vi fick relativt fort några intervjuer inbokade, men efter det tog det stopp då vi inte fick några svar på mailen vi skickat. Man kan diskutera ifall vi hade begränsat vårt urval lite för mycket. Ifall vi inte endast skulle ha inkluderat ergoterapeuter med arbetserfarenhet av ungdomspsykiatri, utan istället skulle ha valt att fokusera på ergoterapeuter med erfarenhet av att jobba med unga överlag, kunde vi ha fått ett större antal informanter. Vi upplever även att begränsningen gällande språk bidrog till att det var svårare att hitta lämpliga informanter. Eftersom att vi önskade oss svenskspråkiga informanter, minskade urvalet troligtvis drastiskt till skillnad från om vi hade valt att inkludera även finskspråkiga i vårt urval. Detta val gjordes på grund av att ingen av oss kände att vår finska skulle vara tillräckligt stark för detta ändamål. Ifall vi trots detta skulle ha valt att inkludera finskspråkiga informanter, skulle det ha kunnat inverka negativt på resultatet, eftersom vi möjligtvis skulle ha kunnat få svårigheter i att tolka informanternas svar.

"Snöbollseffekten", d.v.s. när informanter rekommenderar nya lämpliga informanter (Denscombe 2016 s. 40), fungerade inte riktigt lika effektivt som vi hade hoppats på. Vi fick några tips på eventuella informanter, men det ledde ingenstans, då vi inte fick kontakt med dessa. Man kan diskutera ifall vi borde ha varit mer aktiva i att påminna eventuella informanter om att svara på våra mail. Man kan även diskutera ifall mail var det bästa sättet att nå informanterna. Ett mail kan lätt försvinna i mängden ifall man får många mail dagligen.

Vi lyckades allt som allt få ihop tre informanter, vilket är ett mycket litet sampel. Enligt Kvale & Brinkmann (2014 s. 156) kan antalet informanter variera beroende på bl.a. tid och resurser. Vi hade hoppats på några fler, men svårigheterna med att hitta informanter och vår under hösten strama tidsram ledde till att vi fick nöja oss med detta sampel. På

grund av att vi hade ett litet sampel så finns en större risk för att enskilda tankar och erfarenheter kommer starkare fram, vilket även kan inverka på resultatet. Trots ett litet sampel upplever vi att resultatet vi fått ur intervjuerna är innehållsrikt och ger oss svar på forskningsfrågorna i detta arbete.

8.2 Insamling av material

Vi utförde individuella intervjuer. Ingen av oss har tidigare erfarenhet av att intervjua, och därför anser vi att denna intervjumetod passade oss bäst. Vi anser dock inte att det skulle ha påverkat resultatet nämnvärt ifall vi hade använt oss av en annan intervjumetod.

Vi hade på förhand bestämt vem av oss som skulle ha vilken roll under intervjutillfällena. Detta fungerade bra och vi höll oss till samma system under alla våra intervjuer, d.v.s. samma person var den som intervjuade under alla tillfällen, och samma person skötte tekniken. På detta sätt upplever vi att vi förhindrade att det uppstod olikheter mellan intervjusituationerna.

8.3 Intervjuanalys

Eftersom att vi transkriberade intervjuerna efter hand som de gjordes, så kunde vi börja med analysen ganska fort efter att den sista intervjun var gjord. I efterhand kan vi konstatera att vi borde ha kommit överens om exakt hur vi skulle göra transkriberingen innan, då det förekom vissa olikheter i hur vi hade skrivit ner intervjuerna. Vi upplever att det ändå var en bra idé att dela upp transkriberingen sinsemellan då detta var det mest tidseffektiva sättet. I det stora hela hade detta dock ingen större inverkan på hur det gick att analysera materialet, då vi ändå diskuterade och gick igenom materialet tillsammans efteråt.

Ur innehållsanalysen framkom att informanterna hade talat om ganska samma saker, vilket gjorde att vi ganska snabbt kunde hitta likheter och bilda de olika kategorier som vi använt oss av. Vi upplever att denna process tydliggjordes genom den tankekarta

(bilaga 4) vi skapade eftersom vi då mer konkret kunde få en bild av vilka likheter och olikheter som finns.

Med facit i hand kan vi konstatera att det var en bra idé att dela in intervjufrågorna enligt våra forskningsfrågor, då detta underlättade för oss då det var dags att analysera materialet. Detta bidrog till att det för oss blev klarare att se kopplingen mellan resultatet och våra forskningsfrågor samt de teoretiska referensramarna.

8.4 Etisk reflektion

Under processens gång har vi båda skribenter tillsammans diskuterat och reflekterat över alla skeden i arbetet. Arbetet har inte delats upp, utan vi har skrivit tillsammans på varje del. Genom detta arbetssätt har vi strävat till att den röda tråden skulle följas hela arbetet igenom. Vi anser att detta sätt har fungerat bäst för oss, eftersom texten från början blivit enhetlig och inte haft skillnader som skulle kunna uppstå då två olika skribenter skrivit olika delar. Vi upplever att vi genom att jobba tillsammans med alla delar har uppnått en rättvis arbetsfördelning, då ingen av oss skribenter fått mer eller mindre arbete att göra än den andra. På detta sätt har vi även kunnat försäkra oss om att vi båda skribenter är eniga om allting som gjorts och skrivits i arbetet.

Informanterna blev informerade om undersökningens syfte både skriftligt och muntligt innan deltagandet. Endast vi skribenter har haft tillgång till det inspelade materialet under arbetets gång. I analyseringen av resultaten har vi såklart strävat till objektivitet, men en viss risk för egen tolkning kan förekomma. I och med tidigare erfarenheter samt förförståelse kring ämnet finns det en möjlighet att man tolkar det informanterna har sagt på ett visst sätt, som man inte skulle tolka det på ifall man inte skulle vara bekant med ämnet från innan.

Under hela vår process har vi varit noggranna med allmän noggrannhet och ärlighet samt att genom korrekta källhänvisningar respektera andras verk. (TENK 2012 s. 18). Vi har varit noggranna med hur vi formulerat texten genom arbetet samt hur vi presenterat resultatet av intervjuerna i arbetet, och inte t.ex. valt endast någon del utav resultatet utan tagit i stora drag upp det mesta som framkommit ur intervjuerna. Vi har

omsorgsfullt hänvisat till alla verk som har använts i detta arbete, och gått till ursprungskällan alltid då det varit möjligt.

9 VIDARE FORSKNING

Syftet med vår undersökning var att utreda hur ergoterapeuter inom psykiatri jobbar med unga vilka har låg skolmotivation till att känna sig mer delaktiga i skolarbetet. Det finns väldigt lite forskning sedan tidigare inom detta ämne, trots att ergoterapeuter ofta i sitt arbete med unga stöter på låg skolmotivation. I och med detta, samt att vårt urval var såpass begränsat, anser vi att ytterligare forskning inom ämnet, skolmotivation och ergoterapi, skulle behöva göras. Informanterna som deltog i denna undersökning tog även upp vikten av att forska inom detta ämne.

KÄLLOR

- Björck-Åkesson, E. & Granlund, M., 2004, Delaktighet. I: Gustavsson, A. (red.), *Delaktighetens språk*. Lund: Studentlitteratur
- Case-Smith, J., 2015. An Overview of Occupational Therapy for Children. I: Case-Smith, J., O'Brien, J. C. (red.), *Occupational therapy for children and adolescents*. 7:e uppl. St. Louis, Mo.: Elsevier/Mosby
- Danner, P., Kippola-Pääkkönen, A., 2016, Toimintaterapian pääperiaatteita. I: Kumpulainen, K., Aronen, E., Ebeling, H., Laukkanen, E., Marttunen, M., Puura, K. Sourander, A. (red.), *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*. 1. Uppl. Helsinki: Duodecim
- Denscombe, M. 2016, *Forskningshandboken : för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3uppl., Lund: Studentlitteratur
- Dinesh, N. P. Kiran, A. D. 2018. Comparative study of achievement motivation and self-concept of secondary school students, *Indian Journal of Positive Psychology*, vol 9, nr. 1. s.199-201
- Dunderfelt, T. 2011, *Elämäkaaripsykologia: Lapsen kasvusta yksilön henkiseen kehitykseen*. 14. uppl. Helsinki: WSOYpro.
- Elmelid, A. Stickley, A. Lindblad, F. Schwab-Stone, M. Henrich, C.C. Ruchkin, V. 2015. Depressive symptoms, anxiety and academic motivation in youth: Do schools and families make a difference? , *Journal of Adolescence*, vol. 45 Tillgänglig: https://ac.els-cdn.com/S0140197115001943/1-s2.0-S0140197115001943-main.pdf?_tid=9b93f303-8c36-4446-8bf9-05ef329c99f3&acdnat=1540376767_8f09a9be53c086c23b5e8431270b77dd Hämtad: 24.10.2018
- Elo, S. Kyngäs, H. 2008. The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*. Vol. 62, nr. 1.
- Lundman, B & Hellgren Graneheim, U. 2012, Kvalitativ innehållsanalys. I: Granskär, M. Höglund-Nielsen, B. (red.), *Tillämpad Kvalitativ Forskning Inom Hälso- Och Sjukvård*. Lund: Studentlitteratur
- Hagedorn, R. 2000. *Tools for practice in occupational therapy: A structured approach to core skills and processes*. Edinburgh: Churchill Livingstone.
- Hemmingsson, H., 2016, Delaktighet i skolmiljön. I: Eliasson, A., Lidström, H., Peny-Dahlstrand, M. (red.), *Arbetsterapi för barn och ungdom*. Lund: Studentlitteratur.
- Henricson, M. 2017. *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad*. uppl. 2:1. Lund: Studentlitteratur AB.

- Jacobsen, D. I., Järvå, H. Wallin, B. 2012. *Förståelse, beskrivning och förklaring: Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*. 2:a uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Jacobsson, H., 2016, Arbetsterapeutens roller och metoder. I: Eliasson, A., Lidström, H., Peny-Dahlstrand, M. (red.), *Arbetsterapi för barn och ungdom*. Lund: Studentlitteratur.
- Kjellberg, A. & Hellberg, K., 2016, Transition till vuxenlivet. I: Eliasson, A., Lidström, H., Peny-Dahlstrand, M. (red.), *Arbetsterapi för barn och ungdom*. Lund: Studentlitteratur.
- Kvale, S. Brinkmann, S. 2014. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Kvarnström, S. & Wallin, K., 2001, *Multiprofessionella TEAM i vården – Föredelar och fallgropar*. Landstinget: Östergötland. Tillgänglig: <https://old.liu.se/medfak/kua/undervisningsavd30/bilder-pdf/1.56039/multipro.pdf>
Hämtad 31.10.2018
- Molin, M., 2004, Delaktighet inom handikapområdet. I: Gustavsson, A. (red.), *Delaktighetens språk*. Lund: Studentlitteratur
- Målsättningar*, 2018, Ung i Fokus.
Tillgänglig: <https://www.ungifokus.fi/forening/malsattningar/> Hämtad: 4.11.2018
- Ryan, R. M. Deci, E. L. 2017. *Self-determination theory – Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. New York: Guilford Publications.
Tillgänglig.: <https://books.google.fi/books?id=GF0ODQAAQBAJ&dq=self-determination+theory&hl=fi> Hämtad: 12.11.2018
- Scheel, M. J. Madabhushi, S. Backhaus, A. 2009. The Academic Motivation of At-Risk Students in a Counseling Prevention Program. *The Counseling Psychologist*, vol. 37, nr. 8. Tillgänglig: <http://journals.sagepub.com.ezproxy.arcada.fi:2048/doi/pdf/10.1177/0011000009338495>Hämtad: 24.10.2018
- Schwartz, S. J., Donnellan, M. B., Ravert, R. D., Luyckx, K., Zamboanga, B. L., 2012, Identity Development, Personality, and Well-being in Adolescence and Emerging Adulthood: Theory, Research, and Recent Advances. I: Weiner, I. B. (red.), *Handbook of Psychology: Volume 6: Developmental Psychology*. 2:a uppl. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Incorporated
- Shea, C-K. Jackson, N. 2015, Client perception of a client-centered and occupation-based intervention for at-risk youth, *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, vol. 22, nr. 3 Tillgänglig: <http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.arcada.fi:2048/ehost/detail/detail?vid=0&sid=db910742-27a5-4da1-b1a4>

fd51ea0c6821%40sessionmgr120&bdata=JnNpdGU9ZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=101577930&db=afh Hämtad: 23.10.2018

Shea, C. Siu, A. 2016. Engagement in Play Activities as a Means for Youth in Detention to Acquire Life Skills. *Occupational Therapy International*. Vol. 23, Nr. 3.

Tillgänglig:

<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.arcada.fi:2048/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=2&sid=da235fa5-787b-43ca-80ea-68b459601ad9%40pdc-v-sessmgr05> Hämtad: 25.10.2018

Sourander, A. & Marttunen, M., 2016, Lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden epidemiologia. I: Kumpulainen, K., Aronen, E., Ebeling, H., Laukkanen, E., Marttunen, M., Puura, K. Sourander, A. (red.), *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*. 1. Uppl. Helsinki: Duodecim

Svensk ordbok 2009. Tillgänglig: <https://svenska.se/so/?id=08786&pz=7> Hämtad: 16.11.2018

Susman, E. J. & Dorn, L. D., 2012, Puberty: It's Role in Development. I: Weiner, I. B (red.), *Handbook of Psychology: Volume 6: Developmental Psychology*. 2:a uppl. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons Incorporated

TENK. 2012, God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland. Tillgänglig: https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf Hämtad: 29.11.2018

Townsend, E. A. Polatajko, H. J. 2013. *Enabling occupation II: Advancing an occupational therapy vision for health, well-being, & justice through occupation*. 2:a uppl. Ottawa, Ontario: Canadian Association of Occupational Therapists

Vroman, K., 2015, Adolescent Development: Transitioning from Child to Adult. I: Case-Smith, J., O'Brien, J. C. (red.), *Occupational therapy for children and adolescents*. 7:e uppl. St. Louis, Mo.: Elsevier/Mosby

Wilcock, A. A. Hocking, C. 2015. *An occupational perspective of health*. 3:e uppl. Thorofare, NJ: SLACK Incorporated.

BILAGOR

Bilaga 1. Informationsbrev

Bästa ergoterapeut!

Vi är ergoterapistuderande Cecilia Kanev och Sabina Wickström från Yrkeshögskolan Arcada. Vi skriver vårt examensarbete med syfte att utreda hur ergoterapeuter inom psykiatri jobbar med unga med låg skolmotivation till att känna sig mer delaktiga i skolarbetet. Examensarbetet görs inom ramen för Ung i Fokus r.f., som är ett projekt för att främja ungas välmående och delaktighet. I vårt arbete kommer vi att fokusera på skolmotivation, mental hälsa och hur ergoterapeuten kan stöda unga med låg skolmotivation.

Vår undersökning görs i form av en intervju som beräknas ta ca 60 min. Intervjuplatsen kommer vi överens om tillsammans vid ett senare tillfälle. Vi söker ergoterapeuter med arbetserfarenhet inom ungdomspsykiatri. Ergoterapeuten behöver inte vara verksam inom ungdomspsykiatri vid tidpunkten för intervjun, utan kan även ha tidigare arbetserfarenhet inom området. All information behandlas konfidentiellt och ert deltagande är fullständigt frivilligt. Ni kan när som helst avbryta deltagandet. Om deltagandet avbryts får materialet som redan samlats in ändå användas i arbetet. Intervjumaterialet används endast för detta examensarbete, och endast vi och vår handledare kommer ha tillgång till intervjumaterialet. Efter att arbetet är klart kommer intervjumaterialet att förstöras.

Ta gärna kontakt om Ni önskar få mer information eller har några frågor.

Med vänlig hälsning,

Cecilia Kanev

Sabina Wickström

epost: xxx

epost: xxx

tel. xxx

tel. xxx

Examensarbetet handleds av Marina Arell-Sundberg, lektor i ergoterapi.

Bilaga 2. Informerat samtycke

Informerat samtycke

Jag samtycker till att delta i Cecilia Kanevs och Sabina Wickströms undersökning. Jag har blivit informerad om vad undersökningens syfte är. Jag är medveten om att deltagandet är frivilligt och att jag kan avbryta när som helst. Om jag avbryter deltagandet får materialet som redan samlats in ändå användas i undersökningen.

Resultatet är anonymt och endast Cecilia Kanev och Sabina Wickström samt deras handledare Marina Arell-Sundberg kommer att ha tillgång till det insamlade materialet. Jag är även medveten om att mina personuppgifter inte kommer fram i detta examensarbete. Jag godkänner att intervjun bandas in och transkriberas. Materialet används endast för detta examensarbete.

Jag ger mitt samtycke och deltar i undersökningen.

Jag ger inte mitt samtycke och vill inte delta i undersökningen.

Underskrift

Namnförtydligande

Ort och datum

Bilaga 3. Intervjuguide

Introduktionsfrågor

- Hur länge har du jobbat som ergoterapeut och var/inom vilka områden?
- Vad fick dig att vilja jobba med unga?
- Hur vanligt är det att du inom arbetet på ungdomspsykiatri stöter/stötte på unga med låg skolmotivation?
- På vilket vis märks det att den unga har låg skolmotivation och vad kan det bero på?

Forskningsfråga 1: Vilka typer av interventioner använder sig ergoterapeuten av med unga med låg skolmotivation?

- Hur har du jobbat med unga?
 - Hur kan ett grupp-/individuellt terapitillfälle se ut med målgruppen?
- Vad kan du som ergoterapeut göra för ungdomar med låg skolmotivation?

Forskningsfråga 2: Vilka typer av delaktighetsfrämjande interventioner använder sig ergoterapeuten av i arbete med unga med låg skolmotivation?

- Hur tycker du att den mentala hälsan inverkar på hur den unga klarar av skolarbetet?
- Hur tycker du att den ungas mentala hälsa påverkar relationen till vänner och lärare under skoldagen?
- Hur kan du som ergoterapeut bidra till att den unga känner gemenskap i skolan?

Forskningsfråga 3: På vilket sätt syns doing, being, belonging och becoming perspektiven i den ergoterapi som är aktuell för dessa ungdomar?

Doing:

- Hur kan du stöda den unga att känna sig motiverad till att göra skolarbete?
- Hur kan du stöda den unga till att se meningen med skolan?
 - Hur kan du motivera den unga till att verkligen gå till skolan?
- Hur kan du hjälpa den unga att upprätthålla relationer till lärare och kompisar?

Being:

- I vilken mån upplever du att de unga med låg skolmotivation har problem med rutiner i vardagen, så som t.ex. kost- och sömnvanor?
- Vilka personlighetsdrag hos den unga kan bidra till låg skolmotivation?
- Hur kan mental ohälsa påverka den ungas syn på sig själv?

Belonging:

- Hur gör för att få den unga att känna sig trygg, accepterad och som en i klassen?
- På vilket sätt inverkar den ungas relation till familj och vänner på skolmotivationen?

Becoming:

- Hur kan du stöda den unga till att känna fortsatt motivation till att studera?
- Hur kan du som ergoterapeut stöda den unga till att känna hopp inför framtiden?
- Hur upplever du att du kan stöda den unga till att hitta sina egna styrkor och svagheter?

Sammanfattande frågor:

- Finns det något du skulle vilja tillägga?

Bilaga 4. Tankekarta

